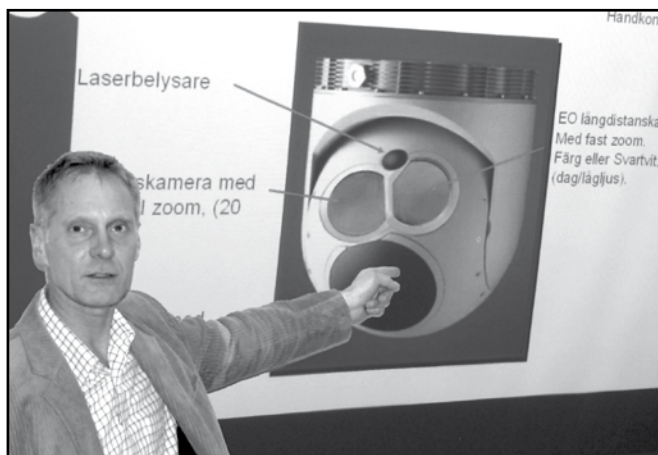

På spaning över haven

Från början av nästa år kommer Kustbevakningen i sina nya tysta och extremt välutrustade flygplan att effektivt kunna övervaka våra kringliggande hav och insjöar. Hans Timan, flygchef vid Kustbevakningsflyget gav vid höstmötet den 18 oktober en fyllig och mycket intressant information om Kustbevakningsflyget. Mycket uppskattad av en, som vanligt, fullsatt salong.

De första trevande försöken till ett kustbevakningsflyg togs med inhyrda enmotoriga privatflygplan. Det egentliga steget mot att bli en effektiv organisation kom 1976 då flyget blev en särskild organisation inom Kustbevakningen. Samtidigt fick man två st Cessna 337, det första specialutrustade flygplanet för ändamålet. En något udda flygplanskonstruktion med en skjutande och en dragande motor. Ett av dessa flygplan fanns en tid i F11 Museums hangar. Tyvärr var museet pga trångboddhet tvunget att lämna flygplanet vidare. Idag finns det att beskåda hos Aeroseum i Göteborg.

Hans Timan pekar på den avancerade kameran, som ser 360° runt, med olika kameratyper; dagsljuskameror; IR-kamera och laserbelysning.

Kustbevakningen är en civil myndighet som lyder under försvarsdepartementet. Det är en stor organisation, spridd över hela landet med en rad olika båttyper, flygplan och andra fortskaffningsmedel, för både fruset och öppet vatten. En rad specialfartyg ingår främst för bekämpning av olje- och kemikaliesläpp. Den egentliga huvuduppgiften är miljöövervakning, vilket, med allt större miljömedvetande, bidragit till att mer pengar nu satsas på kustbevakningen.

Ett spännande resultat av den ökade satsningen är inköpet av tre nya flygplan, Bombardier Dash 8-Q300. Specialutrustade för en effektiv övervakning av Sveriges alla kuster och intresseområden till havs. Kustbevakningen jobbar med uppdrag från olika myndigheter, bl.a. fiskeriverket, där man skall bidra till att utöva kontroll över denna verksamhet.

– Där mycket försvinner till vänster, som Hans uttryckte det.

Med de nya flygplanen får man nu även möjlighet att delta i över-

Det första av Kustbevakningens tre nya flygplan under provflygning. De tre får svenska beteckningarna SE-MAA, MAB och MAC.

vakningen över de områden långt ut i Atlanten, där svenska båtarm fiskar, men dit man aldrig nådde med de nuvarande Casorna.

De två av ursprungligen tre Casa 212 som nu skall ersättas inköptes i slutet av 80-talet. De var för sin tid avancerade flygplan för denna typ av uppdrag och har gjort värdefull tjänst under lång tid. Största nackdelen med dessa är den korta räckvidden och liten lastförmåga. Ett uppdrag som med Casa tog två dagar klarar de nya planen på en enda flygning.

Stora förväntningar ställs nu på de nya Dash-planen. En given fråga var naturligtvis, med tanke på SAS-problemen, om landningsstället kommer att hålla.

– Jag förstod att den frågan skulle komma, noterade Hans. Han försäkrade dock att typen Q300 är ett helt annat än SAS Q400, och är ett väl beprövat flygplan.

En intressant information var att alla kustbevakningens piloter också har skepparexamen. Som regel är de rekryterade från båtarna, men även tvärt om förekommer, att utbildade piloter får "gå på sjön" för att få förståelse för vad det arbetet innebär. Samma uttagningssystem som för flygvapnet gäller. Kustbevakaren är i grunden tullare och har fortfarande tullmans och även polismans befogenheter.

De nya flygplanen är synnerligen välutrustade på alla områden med såväl radar som kamerautrustning. Antenner för att bland annat klara pejling får dem nästan att likna signalspaningsflygplan. Hans visade bilder på sensorernas förnämliga egenskaper där man med IR- och laserutrustning i helt mörker enkelt kan se t.ex. fartygsnamn från normal flyghöjd och på långt avstånd.

Ombord på de rymliga flygplanen finns plats för tre likadana operatörsplatser, en bekväm utsiktsplats för vanlig visuell spaning, köksutrustning mm. Ett väl tilltaget lastutrymme med plats för fällning av livbåtar, fallskärmsljus, bojar för oljeprover och annat ingår.

Lite försenat räknar man nu säkert med att de tre nya flygplanen kan tas i bruk i början av 2008. Plats är redan klar i en nybyggd hangar intill tidigare 2000-hangaren på Skavsta, där för övrigt Saab Aerotec kommer att svara för underhållet.

– Lite längre fram kommer ni att få möjlighet att besöka oss där, avslutade Hans efter en lång frågestund.

Nya guider och medarbetare

Inovember genomfördes en guideutbildning vid museet. Senast det begav sig var våren 2003 och en hel del nytt har tillkommit som krävde en uppfräschning av kunskaperna. I första hand beträffande 37-systemet, som nu är på plats och är nytt för de flesta. Speciellt glädjande var att vi vid denna utbildning kunde välkomna ett antal nya guider, som "gick utbildningen" för första gången. Två tillfällen bjöds för dem som var intresserade att delta, dels tisdag förmiddag, dels torsdag kväll för att ge även förvärvsarbetande guider möjlighet att delta i utbildningen.

Som nyutbildade guider välkomnar vi: Freddie Andersson, Janne Andersson, Sven Harald Andersson, Emanuel Ingvarsson, Stieg Ingvarsson, Bert Israelsson, Sven Olsson, Ulf Svensson, Curt Skårberg och Lasse Thomsen.

Ett synnerligen glädjande tillskott på 10 st nya entusiaster som kan hjälpa till att visa det framtida museet för svensk flygspaning. Som vanligt kommer alla nya guider att, som det så fint kallas, att få gå "DK" en tid tills de känner sig mogna att självständigt klara av en grupp besökare.

Och inte bara det...

...dessa nya guider finns också på annat sätt med i verksamheten, där de med sina respektive specialkunskaper och intresse lägger stor energi och tid på att hjälpa till att arbeta för F11 Museums utveckling och framtid.

En grupp guider får information om nyheter i hangaren av Sten Ulf. Intresserade lyssnare är fr.v. Jan Andersson, Jan-Erik Berg, Arne Andersson och Curt Skårberg.

Ingmar Schylström, tidigare S 31-pilot, passas på att drömma sig tillbaka på museet i samband med höstmötet och Ingvar Claessons vackra modellbygge. Foto, Hasse Johnsson

Tack alla givare

Under det gångna året har föremål, bilder och publikationer skänkts till museet av följande personer:

Ulla Andersson, Enstaberga
Olle Brennius, Oxelösund
Karl-Anders Edvardsson, Nyköping
Anders Isaksson, Nyköping
Bert Israelsson, Nyköping
Bo Jacobsson, Nyköping
Per Axel Larsson, Nyköping
Karl-Gunnar Larsson, Nyköping
Fredrik Lindeborg, Nyköping
Leif Norin, Nyköping
Nils Personne, Nyköping
Thomas Rügen, Nyköping
Sven Sjöling, Ljungbyhed
Ingeborg Widebeck, Stockholm
Mona Wiman, Nyköping
Lennart Zetterström, Nyköping
Per Åndberg, Nyköping

Utöver dessa har vid olika tillfällen föremål kommit till museet där givaren tyvärr är okänd.

Till alla givare framförs härmed ett varmt tack.

En historisk bild av S 16 Caproni i vintermiljö från Folke Lindberg, Finspång. Folke var flygskytt på Caproni och bilden är troligen från F 11. Personerna är okända. Kanske finns det bland våra läsare någon som har uppgifter om männen. I så fall tar vi tacksamt emot sådana uppgifter. Bilden är förmedlad till F11 Museum av Hasse Johnsson, fotografen.

Alla förväntansfulla åhörare vid höstmötet ryms inte på samma bild i fotografens kamera. Här ses den västliga halvan av den fullsatta lokalen.

Höstputs

Första tisdagen i oktober var det dags för F11 Museums årliga höststädning. Den "ordinarie" arbetsstyrkan förstärkt med ytterligare frivilliga jobbade sig ordentligt svettiga denna dag, då den största insatsen lades på utomhusjobb. Efter att i redskapsboden letat fram såväl korpar som spadar och krattor vidtog ett tungt jobb med att ta tillbaka de ytor som naturen tagit för sig av. Ett ordentligt pulshöjande men tacksamt arbete som ger ett synbart resultat. Inget lämnades dock ogjort denna dag och både museibyggnaden, hangaren och undplutonen fick samtidigt en välbehövlig uppsutning.

Ett stort återstående problem är dock den allt mer sönderkörda uppfarten till museets parkering. Det är den ständiga strömmen av besökare till utsiktsplatsen som sliter hårt på underlaget, speciellt märkbart när höst och regn löser upp underlaget. Kontakter har tagits med Nyköpings kommun för att undersöka möjligheterna att få hjälp i någon form för att klara underhållet av denna del. Utsiktsplatsen är kommunal parkmark och alltså egentligen inte F11 Museums angelägenhet. Men vi gör ändå så mycket vi förmår för att kunna välkomna alla besökare till en välskött utsiktsplats, som för många kanske är det första besöket i Nyköping i samband med att de hämtar och lämnar resenärer vid flygplatsen.

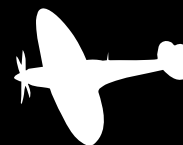

Ett gäng hårt jobbande, och för dagen engagerade grovarbetare, fixar snygga raka gräskanter utanför museet, som en del i den årliga höstputsen vid museet.

Skavsta Flygplats ger mycket värdefull stöttning av F11 Museum, som till exempel snöplogning av de tunga ytorna vid museet. Det är då oundvikligt att en del singel följer med snön ner i gräset utanför plogytorna. Här använder Hans Edelbrandt snöskyffelns för att återställa singel till parkeringsplatsen.

SKAVSTA FÖRR

Tp 5 - Junkers JU-52/3M

Vid beredskapen 1939 befann sig flygvapnet i ett prekärt läge och bl.a. saknades nästan helt transportflyg. Kanske ansågs det i flygledningen att det inte fanns behov av dylika flygplan eller så fanns det bara ekonomi för inköp av krigs- och skolflygplan. Enligt 1942 års försvarsbeslut skulle behovet av transportflygplan tillgodoses genom inskrivning av trafikflygplan. I december 1942 angav också CFV i en skrivelse till ÖB vilka civila transportflygplan som skulle tas i anspråk för militära transporter. Bland dessa plan fanns bl.a. fem st Junkers JU-52/3M. Dessa avsågs användas för flottiljernas ombaseringar till krigsbaser, förflyttningar inom depåerna osv. Under åren 1941-45 var bl.a. JU-52/3M, SE-ADF Vikingaland inhyrd från ABA och tjänstgjorde i olika perioder på F 11. Till följd av minskad flygtrafik kunde ABA inte utnyttja hela sin Junker-flotta. Ju-52/3M betecknades i flygvapnet Tp 5. Någon flottilj- eller kodbeteckning hade inte flygplanen och de målades inte heller om. Planen var "neutralitetsmålade" i orange och var försedda med kronmärken tillsammans

En grupp flygkadetter skall utbildas i navigation, spaning m.m. från en Tp 5 Junkers, JU-52/3M. Bilden är daterad 29/10 1943

med civil registrering. Ju-52/M3 hade 3 motorer av typen Pratt & Whitney WASP SH-G (3 x 550 hkr). Typen var ett mycket robust, enkelt och stabilt byggt flygplan, lätt demonterbart och lätt att reparera. Tp 5:an hade utmärkta flygegenskaper och var lättfluget. Förutom olika typer av transporter brukades Tp 5 också som flygande lektionssal på F 11. Man hade övningar i signaltjänst och navigation med blivande elever. Likaså övades blivande spanare, aspiranter samt kadetter i spaningstjänst genom bl.a. avritning i luften av hamnar (tonnagebestämning) och flygfält (belagt med flygplan eller inte). Ofta flögs planen av respektive förband som inhyrt Ju-52:an. Tp 5:an blev de verkliga arbetshästarna på flygvapnets transportsida. Efter tjänstöringsperioden i flygvapnet återgick Tp 5:an till ABA.

Axel Carleson

Några ord från ordföranden

Det har nu gått mer än tjugo år sedan vi startade den museala verksamheten på Skavsta. De planer och förhoppningar som vi då hade, har med råge infriats. F11 Museum har nu många värdefulla samlingar, allt från flera flygplan, materiel och dokument till bra lokaler. Dessutom har museet utsetts att inneha rangen som det svenska spaningsflygets museum.

Den utveckling som vi nu har sett har möjliggjorts genom mycket god medverkan från försvarsmakten och andra myndigheter, donatorer, finansörer, sponsorer och hängivna museimedlemmar, ingen nämnd och ingen glömd. Jag hoppas att ni alla känner att er medverkan har varit en förutsättning för skapandet av något värdefullt som speglar den historiska flygutvecklingen i vår närregion och spaningsflygets betydelse för Sverige.

Ja, våra idéer och förhoppningar från åttiotalet har som sagt vida överträffats. Inte kunde vi då förutse den fantastiska utvecklingen, hade vi då talat om ett F 11-museum som det är i dag, hade nog många bedömt det som inte realistiskt och möjligt. Finns det något "realistiskt" ytterligare önskemål kvar att jobba för och hoppas på? Jag tror nog att många håller med om att det vore fantastiskt om det ur någon gömma skulle komma fram en sparad S 31 Spitfire! Skräporna påstår ju att en sådan legendarisk spaningsmaskin står undangömd i någon lada.

Tänk om det så vore! Vi får nog inse att skräpan saknar realism. Men plastreplika av Spitfire tillverkas ju idag i England. En sådan i naturlig storlek, målad i F 11:s färger och försedd med vår kompletta "spitpropeller", det vore något att fantisera om. Utan intresserade sponsorer är det givetvis omöjligt, finns dom? Så här innan jul är det ju tillåtet att ha högt ställda önsknings!

God Jul och Gott Nytt År!

P O Pettersson
Ordförande

Årsmöte 13 mars 2008

"Kanske kan bärgningen också leda till nya uppgifter om vad som verkligen hände"

Så avslutade Rolf Gustafsson sitt föredrag om DC-3:an som sköts ned över Östersjön 1952, och som bärgades femtiotvå år senare den 19 mars 2004, dvs dagarna innan Rolf höll sitt föredrag.

Till årsmötet 2008 har föreningens medlemsansvarige Thore Eriksson lyckats engagera **Christer Lokind**, operativ expert vid den efter bärgningen av DC-3:an inledda haveriutredningen. Christer kommer då att ge svar på åtminstone en del av de frågetecken (och så långt man idag kan komma) som fortfarande fanns efter Rolf Gustafssons redovisning. Det är ett föredrag som ingen flyghistoriskt intresserad bör missa.

Planera alltså redan nu in **torsdag kväll den 13 mars 2008** för en intressant och trevlig kväll vid Skavsta Flygplats.

Medlemsavgift

Inbetalningskort för 2008 kommer redan i detta nummer; med hopp om samma föredömligt snabba inbetalning som tidigare år.

använd därför gärna omgående bifogade inbetalningskort.

Medlemsavgiften är 150 kr (75 kr för dem som även är medlemmar i F11 Veteranerna).

OBS! Nyttillkomna medlemmar efter 1/10 behöver inte betala någon avgift för 2008.

Utlottning av medlemskap

Bland de som betalar medlemsavgiften före 15/1 lottar vi ut **två gratis medlemskap** för år 2009!

Till gratis medlemskap för 2008 gratulerar vi än en gång

Torgny Nilsson, Vagnhärad
och
Bengt Höglund, Nyköping

*En vacker Spitfire på "pinne" i Bodø. I plast, vilket man dock måste komma riktigt nära för att upptäcka.
Foto via Norsk Luftfartsmuseum*

*God Jul
&
Gott Nytt År
Tillönskas alla läsare*

V.v. meddela ev felaktigheter eller ändringar i din adress.

REDAKTIONSRTA

PRODUKTION
Gunnar Vieweg

REDAKTIONSGRUPP
Thore Eriksson 0155-28 82 97
Christer Wätz 08-605 42 43
Gunnar Vieweg 0155-21 88 34

ADRESS
Nyköpings Flyghistoriska Förening
Skavsta Flygplats
611 92 Nyköping

E-POST
nff@nykoping.nu
POSTGIRO
82 46 05-0